

Ekosofias Nyhetsbrev

APRIL 2014 - TJUGOANDRA ÅRGÅNGEN

IPCC: "DETTA KRÄVS FÖR ATT KLARA TVÅGRADERSMÅLET"

Vi kan fortfarande begränsa uppvärmningen till två grader men det är bråttom och kräver drastiska åtgärder. Det är kärnan i IPCC:s senaste rapport som pekar på lösningar för att stabilisera klimatet. Till år 2050 måste utsläppen minska med mellan 40 och 70 procent och sammantaget menar IPCC att det krävs stora förändringar av teknologi, ekonomi, samhällsinstitutioner och vårt eget beteende, för att vi ska lyckas.

Våra utsläpp av växthusgaser ökade snabbare mellan år 2000 och 2010 än under något av de tre föregående decennierna, trots alla försök att minska dem. Om ingen drastisk förändring sker kommer medeltemperaturen vid slutet av seklet att vara mellan tre och drygt fem grader högre än 1850.

– Vi har endast några få år på oss att börja vidta åtgärder. Om vi fortsätter som nu fram till 2030 är det mycket osannolikt att vi sedan skulle kunna vända skutan och klara oss under två graders uppvärmning, säger Thomas Sterner, professor i miljöekonomi vid Göteborgs universitet och en av rapportens huvudförfattare.

Det är framför allt fyra saker som krävs för att klara målet:

- Avskaffa subventionerna för fossila bränslen.
- Införa utsläppsrätter eller skatt på koldioxid.
- Ge stöd och bra villkor för förnybar energi.
- Förhandla fram internationella avtal så att alla länder inför samma åtgärder.

– Att detta är vad som krävs visste ju många av oss redan innan. Men det nya är att IPCC nu har enats om det, säger Thomas Sterner.

VATTENFALL BLAND EUROPAS VÄRSTA KOLDIOXIDBOVAR

EU-kommissionen har låtit kartlägga de kraftverk som släpper ut mest koldioxid i Europa. Två av Vattenfalls brunkolseldade verk återfanns bland de tio värstingarna - Jämschwalde och Lippendorf i Tyskland. Dessa verk släppte tillsammans ut 37 miljoner ton koldioxid under 2013. Det rapporterar Dagens Nyheter.

Enligt DN beror de höga utsläppen i Tyskland till stor del på att energiomställningen i landet lett till att priserna på elbörsen sjunkit vilket gjort att billig brunkol kunnat konkurrera med gasdrivna verk som släpper ut mindre koldioxid.

VATTENFALL NOMINERAD TILL ÅRETS GREENWASHPRIS

Planerna på nya kolgruvor rimmar illa med uppdraget att vara ledande i energiomställningen, menar Jordens vänner. Miljöorganisationen Jordens vänner delar varje år ut det svenska Greenwashpriset till ett företag, en organisation eller person som försöker grönmåla en miljödålig verksamhet.

Varje år brukar priset delas ut under Almedalsveckan. Tidigare vinnare har bland annat varit Maud Olofsson (2011), Stora Enso (2012) och AP-fonderna (2013). Bland de som har chans att ta hem priset i år är förutom det statliga energibolaget Vattenfall: Cloetta, Santa Maria och Findus, för påståenden att användningen av RSPO-certifierad palmoilja innebär att palmoiljan är hållbart framtagen, något som starkt kan ifrågasättas; EU och EU-kommissionen, för att ställa sig bakom tvågradersmålet och sedan inte besluta om utsläppsminskningar som leder till att målet kan nås; Trafikverket, för hur man kommunicerar att den enormt miljöpåverkande vägsatsningen Förbifart Stockholm kommer att ske med stor hänsyn till miljön; Ängelholms kommun, för ansökan om att bli en ekokommun, samtidigt som man verkar för vägprojekt i viktiga naturområden.

Supermiljöbloggen

ALLT STÖRRE KLIMATPÅVERKAN ATT BYGGA JÄMFÖRT MED DRIFTEN

Ny forskning visar att bidraget till klimatpåverkan är lika stort för att bygga ett modernt flerbostadshus som husets driftenergi under 50 år.

– I dagsläget är byggnaders energianvändning reglerad i nationell bygglagstiftning, medan miljöpåverkan för att bygga är helt oreglerad. Där finns det stora möjligheter att göra miljöförbättringar vid val av tekniska lösningar, säger Martin Erlandsson, forskare på IVL Svenska Miljöinstitutet, som varit med och gjort studien.

Studien omfattar tio flerbostadshus. Med hjälp av livscykelanalys har klimatpåverkan för produktionen av byggnaderna jämförts med samma byggnaders specifika energianvändning. Resultatet visar att klimatpåverkan för att producera byggnaderna, inklusive markentreprenaden samt byggprocessen, är jämförbar med samma byggnads

energianvändning under 50 år.

Utifrån resultatet i studien tycker Martin Erlandsson att man kan ifrågasätta om bara byggnaders energiprestanda ska regleras.

TROTS VARNINGAR – SVENSKAR ÄTER ALLT MER KÖTT

Förra året åt varje svensk i genomsnitt 88 kilo kött per person, enligt preliminär statistik som Livsmedelsverket och Jordbruksverket har tagit fram för Dagens Nyheters räkning. Det är en siffra som stigit rejält under de senaste dryga femtio åren. 1960 åt vi i genomsnitt 51 kilo kött per person och år, 1970 hade konsumtionen stigit med fem kilo och sedan dess har den fortsatt att stiga i stort sett varje år. Ökningen sker trots kontinuerlig information om att vi måste äta mindre kött för att minska vår klimatpåverkan – och trots återkommande varningar om att den som äter mycket rött kött också löper större risk att drabbas av cancer och hjärt- och kärlsjukdomar.

– En viktig orsak till att vi äter för mycket kött är att det är alldeles för billigt, säger Johanna Sandahl, vice ordförande i Naturskyddsföreningen.

Hon menar att köttpriset inte avspeglar alla de kostnader produktionen för med sig för miljön och sjukvården. Enligt henne skulle ett sätt att få ner konsumtionen vara att införa en koldioxidskatt på kött.

RESANDETS SVÅRA DILEMMA

Enligt FN:s prognoser kommer turismen i världen att fördubblas till 2030. Få branscher är så beroende av klimatet och vackra platser – men ju mer vi reser, desto mer ökar koldioxidutsläppen.

– Många prioriterar bekvämlighet framför miljö när de väljer semester, säger Therese Hedlund, företagsekonom och forskare vid Umeå universitet.

Det beteendet tycks inte vara en generationsfråga. Också ungdomar lämnar miljömedvetande hemma när de reser, berättar kulturgeografen Lotta Frändberg, vid Göteborgs universitet.

– Vi har fostrats till att vara miljömedvetna, och många ungdomar visar sig tänka på de miljöproblem deras vardagsresande orsakar. Längre resor var däremot inriktade på att slappa och ha roligt och hela 60 procent kopplade aldrig ihop miljöproblemen med sitt långresande, säger Frändberg, men tillägger att medvetenheten har ökat.

– Den generation som växer upp nu har vant sig vid billiga och snabba transporter med flyg. Det är väldigt sårbart och inte hållbart i längden.

SvD Resor

KAFFEKAPSLAR VÄXANDE MILJÖPROBLEM

Försäljningen av kaffekapslar ökar kraftigt i Sverige. Mellan februari 2013-2014 såldes kaffekapslar för 166 miljoner kronor i Sverige, vilket är en ökning med 50 procent jämfört med året innan, samtidigt som den övriga kaffemarknaden legat på en stabil nivå. Totalt utgör kapslarna idag 4,5 procent av kaffemarknaden, och beräknas fortsätta öka. Men vad händer med de tomma kapslarna? Kent Carlsson, VD på Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) säger till SVT att kapslarna inte räknas som förpackningar och att:

– Det innebär att de inte ska lämnas i insamlingar för förpackningar, utan bland vanliga hushållssopor.

KLÄDUTHYRNING NYTT MÅL I ÅHLÉNS HÅLLBARHETSARBETE

Varuhuskedjan Åhléns ser över möjligheterna att hyra ut kläder som en del i företagets hållbarhetsarbete.

– Vi har ett projekt som pågår just nu där högskolestudenter försöker ta fram en lönsam affärsmodell för uthyrning av kläder, säger Anita Falkenek, hållbarhetschef på Åhléns, till Miljörapporten Direkt.

SPILLVÄRME FRÅN SKÅNSKA INDUSTRIER KAN VÄRMA 30 000 VILLOR

Spillvärme från Skånes industrier skulle kunna användas för att värma 30 000 villor i ett helt år. Det visar en kartläggning som gjorts av Länsstyrelsen Skåne, där 800 företag fått svara på frågor om hur mycket restvärme de bedömer att de genererar idag.

– Det är lite olika hur det ser ut i företagen, men vissa har onekligen en kostnad eftersom de måste kyla bort värmen i kyltorn eller på annat sätt. På många ställen är också värmen ett arbetsmiljöproblem eftersom det blir för varmt i lokalerna.

Projektledaren Johannes Elamzon, klimat- och energistrateg på Länsstyrelsen, säger att man med rätt tekniska lösningar skulle kunna utnyttja värmen, till exempel genom anslutning till fjärrvärmånätet eller för att värma upp växthus. Även restvärme med lägre värme skulle kunna utnyttjas till att värma upp hus.

Miljö Online

NY TEKNIK FASAR UT SKADLIGA VATTENAVVISANDE KEMIKALIER

För att göra plagg vattenavvisande används nästan alltid skadliga fluorkarboner. Snart kan detta vara ett minne blott. I ett samarbetsprojekt på Smart Textiles vid Högskolan i Borås och OrganoClick, har man lyckats få fram en behandling som är fluorkarbonfri, biologiskt nedbrytbar och slitstark. Ett nordiskt samarbete kan nu sätta p för ett globalt fluorkarbonberoende.

Tester har utförts inom Smart Textiles Prototype Factory och på Swerea IVF med goda resultat avseende behandlingens hållbarhet i tvätt. Så goda att den asiatiska tygtillverkaren Chang-Ho Fibre fattat penna och ingått avtal med OrganoClick.

– Eftersom majoriteten av alla textilier produceras i Asien betyder det här att vi kan erbjuda globala klädvarumärken funktionstyger som gjorts vattenavvisande med en fluorkarbonfri och biologiskt nedbrytbar kemi. Denna användning

av grön kemi är revolutionerade och något som jag tror att vi kommer att få se mycket mer av i framtiden, säger Robin Grankvist på OrganoClick.

Ett flertal outdoorföretag är inblandade i projektet så som Haglöfs, Klättermusen, Norröna, Houdini och Bergans. De sätter alla stor vikt vid samarbetet då användning av fluorcarboner länge varit problematiskt.

Högskolan i Borås

BARA BRA BANANER PÅ PRESSBYRÅN OCH 7-ELEVEN

Pressbyrån och 7-Eleven kommer fortsättningsvis endast att sälja Fairtrade- och KRAV-certifierade bananer. De blir först ut i servicehandeln med beslutet. Idag säljs nästan 900 ton bananer per år i de båda kedjorna, och med det nya beslutet siktar de på en ökning med 20 procent 2014.

- För oss är det viktigt att tillhandahålla de produkter som kunden efterfrågar och i detta fall känns det extra positivt att utveckla sortimentet på ett sätt som bidrar till en bättre miljö och bättre villkor för människor, säger Sara Rencrantz, produktchef på Reitan Convenience Sweden AB, som äger Pressbyrån och 7-Eleven. Eftersom priset på bananen blir oförändrat för kunden ser vi möjlighet att dessutom sälja fler bananer än tidigare.

SPENDRUPS KAPAR 80 PROCENT AV CO2-UTSLÄPPEN

Spendrups Bryggeri har hittat en metod att minska sina CO2-utsläpp med 80 procent per liter producerad dryck. Nu startar bygget av en dravförbrännings-anläggning - unik i Sverige och en av de första i världen – som ska göra Spendrups till stor del självförsörjande på bioenergi och näst intill oljeoberoende.

Drav är en organisk restprodukt från den egna tillverkningen och består av kornrester eller malt från ölfremställningen, som kan användas som substitut för olja.

– Den senaste 10-årsperioden har vi halverat våra koldioxidutsläpp per liter producerad dryck. När vi nu tar nästa steg räknar vi med att minska utsläppen ytterligare 80 procent, eller motsvarande 10 000 ton CO2, under perioden 2013-2016, säger Claes Åkesson, miljö- och hållbarhetsdirektör på Spendrups Bryggeri.

Fredrik Spendrup, vd Spendrups Bryggeri, säger att dravförbrännings-anläggningen ligger helt i linje med bolagets vision om en produktion fri från fossil koldioxid. Han ser det också som ett bevis på att klimatåtgärder även kan kostnadseffektivisera produktionen.

Miljö Online

FARLIGT AVFALL MOBILAPP

Farligt avfall innehåller ämnen som på olika sätt är skadliga för hälsa och miljö. Om sådana giftiga ämnen sprids i naturen kommer de att finnas kvar och riskerar att påverka omgivningen negativt under lång tid. Därför ska allt farligt avfall, även små kvantiteter, samlas in och tas om hand på rätt sätt. Med hjälp av mobilappen Farligt avfall kan du på ett snabbt och enkelt sätt ta reda på hur olika typer av avfall ska hanteras.

Sveriges Byggindustrier

Grundläggande miljöutbildning - den 8 maj 2014

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekософи – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50